

Den nordiske bispekonferanses hyrdebrev

«Da Josef våknet søvnen, gjorde han det som Herrens engel hadde pålagt ham og tok henne hjem til seg som sin hustru.» (Matt 1,24a)

Slik avsluttes beretningen hos evangelisten Matteus om Josefs drøm der Gud forklarer ham planene sine med Maria og gir ham mot. Josef, som Gud snakket til gjennom drømmer, har gjennom sin ydmyke trofasthet en diskret og skjult plass i evangeliene og spiller en viktig rolle i frelseshistorien. «Jesus så Guds ømhet i Josef» (Patris Corde, 3). I Kirkens tradisjon har Josef blitt stadig viktigere. Pave Frans understreket Josefs rolle i vårt kristne liv, ikke minst i liturgien, ved å fastsette at han alltid skulle nevnes i de eukaristiske bønner. Dette året, som er blitt erklært som den hellige Josefs år, gir oss muligheten til å bli bedre kjent med Josef og å søke hans hjelp for å kunne etterfølge Jesus på en nærmere måte.

1. Josef er en *troens og rettferdighetens mann* (jfr. Matt 1,19). Som Abraham, vår far i troen, blir han fremstilt som en rettferdig mann. Han ønsker ikke å påføre skam eller å skade Jomfru Maria. I ham blir det bibelske idealet realisert: Dette mennesket er kalt til å leve i tro og rettferdighet. Josef lytter til Guds stemme og følger Guds vilje, selv om det krever meget av ham og er vanskelig å forstå. På denne måten blir Josef en lærer for oss når vår tro blir satt på prøve, og han lærer oss å overgi oss til Gud selv i vanskelige situasjoner.

2. Josef er en *bønnens og stillhetens mann*. Vi har ikke fått overlevert et eneste ord fra Josefs munn. På den annen side ser det ut til at han har lyttet til Guds anvisninger (jfr. Matt 1,24). I lydighet oppfylte han det Gud ønsket av ham. Vi trenger stillhet som et hellig rom der vi kan lære å gjenkjenne den fintfølende, men dog klare stemmen til Gud. Som den fromme jøden han var, må vi tro at Josef var fortrolig med Skriften og «drøvtygget på» Guds ord i sin bønn. Sikkert måtte han også lære Jesus å be. Teresa fra Avila ser på Josef som vår lærer i bønnens kunst. Hvis vi ikke finner en åndelig ledsager, kan vi alltid henvende oss til ham.

3. Josef er *familiens beskytter* (jfr. Matt 2,13-23). Når det oppstår fare, tar han ansvar for sin lille familie og deres sikkerhet i Egypt og returnerer deretter til Nasaret. Vi vet ikke mye om hverdagen hjemme i Nasaret. Det var nok et vanskelig og krevende liv for Josef som måtte forsørge familien. Når vi ser på livet til den hellige familien, gir det oss inspirasjon for vårt eget familieliv. Jesus er i sentrum, så kommer Jomfru Maria som Jesu og vår mor, mens Josef står noe mer i bakgrunnen. Gjennom denne diskrete, tjenende og beskyttende oppgaven blir han et forbilde for enhver far. Vi vet hvor viktig farens rolle er for en harmonisk oppdragelse av barna. Det er derfor gledelig å se hvordan fedre i økende grad tar rollen sin på alvor og tar godt vare på barna sine og tilbringer gjerne tid sammen med dem. Dette er oppmuntrende, ikke minst i en tid da mange fedre har gitt opp sitt ansvar eller til og med er fraværende.

4. Josef er et *forbilde og en talsmann for arbeidere*. Som folk flest, må Josef forsørge seg selv og sin familie gjennom hans arbeid. I bibelsk forstand har arbeid alltid en spesiell verdi. Det er også et kall til å delta i Guds skaperverk. Gjennom vårt daglige, noen ganger harde arbeid, kan vi - som Josef - jobbe sammen med Skaperen og derved uttrykke skjønnet i skaperverket. Dessverre blir mange arbeidere fratatt sin verdighet og utsatt for ulike former for utnyttelse. «Arbeideren er verd sin lønn.» (1. Tim. 5,18). Derfor trengs Josef som en spesiell hjelper. Han kan inspirere oss alle til å arbeide i Jesu nærvær og for Jesu skyld. På denne måten kan vi alle bidra til å gjøre samfunnet bedre, mer rettferdig og fredeligere, alt til Guds ære og til det felles beste.

5. Josef er *Jomfru Marias kyske brudgom*. Han sto trofast ved hennes side da den evige Faderens Sønn, «Gud av Gud, lys av lys» vokste frem i hennes skjød. I et overseksualisert samfunn gir Josef oss alle et verdifullt vitnesbyrd gjennom sin kyskhets. Kyskhets refererer ikke bare til det seksuelle og affektive livet, men «uttrykker en holdning som kan beskrives som det motsatte av «å ta i eie». Kyskhets betyr frihet fra eiendeler på alle områder av livet. Først når en kjærlighet er kysk, er den virkelig kjærlighet. Kjærlighet som ønsker å eie blir alltid farlig til slutt, den stenger inne, kveler og gjør ulykkelig. Gud selv elsker menneskene med kysk kjærlighet og gir dem friheten til å gjøre feil og stå imot ham. Kjærlighetens logikk er alltid en frihetslogikk, og Josef var i stand til å elske med ekstraordinær frihet. Han har aldri satt seg i sentrum» (Patris corde, 7). Han er et storartet forbilde for alle mennesker som vil si: «Jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg» (Gal 2,20). Josef kan hjelpe oss med å finne et mer likeverdig liv i familien. Han kan spesielt hjelpe menn til ikke å bli involvert i patriarkalisme eller macho-holdninger for heller å oppleve og videreformidle gleden av kjærlighet i fylde.

6. Josef er *Kirkens skytshelgen*. Akkurat som Josef måtte beskytte Jesus under oppveksten, må han beskytte hele den mystiske kroppen til Kristus, Kirken, under hennes jordiske pilgrimsreise. I hverdagen i Nasaret var Josef en trofast og pålitelig hjelper for Jesus og Maria (jfr. Matt 2,14). Han har også samme oppgaven overfor for Kirken, både i rolige tider som også i forfølgelse og motgang. Vi ber derfor spesielt om Josefs forbønn for Kirken og de kristne i de land hvor det er forfølgelse.

7. Josef er *vårt forbilde på omsorg*. I sitt fredsbudskap 1. januar i år understreket pave Frans at vi må skape en «omsorgskultur» - når han snakket om en «møtekultur». Josef tok trofast vare på familien sin. Han er et symbol på alt som kalles omsorg. Det er derfor ikke tilfeldig at mange religiøse ordener og åndelige foreninger så vel som mange menigheter og kirker er under hans beskyttelse. Vi trenger bare å tenke på St. Josef søstre som bidro til å skape en «omsorgskultur» i våre land. Josef kan fortsette å inspirere oss til å gjøre dette.

8. Josef er *flyktnings og migranters beskytter*. «Stå opp, ta med deg barnet og barnets mor og flykt til Egypt» (Matt 2,13b). Så sa Herrens engel til Josef. Denne hendelsen, flukten til Egypt, viser at Josef deler loddet til utallige menneskers skjebne den dag i dag. Denne skjebnen, flukten og migrasjonen til store menneskemengder, er en global utfordring som ingen kan eller får unngå. Det finnes ingen enkle løsninger, men det er en plikt og en oppgave for alle å bidra til at folk ikke trenger å forlate hjemmene sine, og hvis de likevel må det, lindrer nøden under flukten og gi dem muligheten til å opprette et nytt og verdig hjem i andre land, selv om det bare skulle være midlertidig. Politikere er de primært ansvarlige, men enhver borger må bidra til å skape et velvillig klima.

9. Josef er *de døendes håp*. I samfunnet vårt, hvor ofte ensomhet og isolasjon råder, må mange dø helt alene. Vi anbefaler dem særskilt til den hellige Josefs forbønn, som gjennom tidene er blitt påkalt mer og mer for å hjelpe særlig de døende. Vi vet viktigheten av timen for vår død, og at vi må forberede oss på det siste møtet med Herren. Derfor må vi legge til side alt det som er inngrodd av synd og egoisme i oss og gi oss i Herrens hender med håp og tillit. Med Josef ved vår side blir det lettere å se døden som «søster død», som den hellige Frans sier. Alle møter sorg eller frykt for døden, det være seg på grunn av usikkerheten om hva som vil komme etter, eller fordi døden er en direkte trussel som et resultat av vold og motgang. Overbevist om Kristi oppstandelse og vår del i den, er vi kristne kalt til å være vitner om livet for å gi trøst og håp.

Josef beskyttet livets Herre i begynnelsen av hans jordiske eksistens; han satte sitt eget liv tillitsfullt i Guds tjeneste. Måtte han hjelpe oss til selv å bli livets beskyttere, i begynnelsen, på slutten

og så lenge vi er på denne jorden, hvor livene til så mange mennesker er truet, usikre og under-
vurdert. Måtte den hellige Josef oppmuntre oss i vårt liv med Gud gjennom hans bønn og eksem-
pel og være en hjelper for alle mennesker i nød.

*Hill deg, Frelserens vokter,
Den salige Jomfru Marias ektemann.
I din varetekt gav Gud sin enbårne Sønn;
til deg satte Maria sin lit;
hos deg ble Kristus menneske.*

*Salige Josef, vær en far også for oss,
og veiled oss på livets sti.
Oppnå for oss nåde, miskunn og mot,
og forsvar oss mot enhver ondskap. Amen.*

Gitt på festen for Herrens bebudelse 25. mars 2021

Biskop Czeslaw Kozon, København, formann

Kardinal Anders Aborelius OCD, Stockholm, viseformann

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg, Oslo

Biskop David Tencer OFMCap, Reykjavik

Biskop prelat Berislav Grgic, Tromsø

Biskop prelat Erik Varden OCSO

Biskop Peter Bürcher, biskop em., Reykjavik

P. Marco Pasinato, Bispedømmeadministrator, Helsinki